

**WIELKOPOLSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Poznaniu**
WYDZIAŁ KONTROLI

Poznań, 16 lutego 2024 r.

KN-IV.431.31.2023.1

Pan
Jarosław Pietrzak
Burmistrz Gminy Dobrzyca
ul. Rynek 14
63-330 Dobrzyca

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli <i>(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)</i>	Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji udzielonej Gminie Dobrzyca z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych. Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ¹ , w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych ³ . Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 15 grudnia 2023 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski Gminy Dobrzyca, ul. Rynek 14, 63-330 Dobrzyca.
Kontroler	Justyna Szymańska – starszy specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 259/23 z 28 listopada 2023 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrolę przeprowadzono w dniach: od 30 listopada do 15 grudnia 2023 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Pietrzak – Burmistrz Gminy Dobrzyca, zwany dalej „Burmistrzem”.

(akta kontroli: str. 4)

Na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykorzystanie i rozliczenie dotacji celowej udzielonej Gminie Dobrzyca na realizację zadania polegającego na przeciwdziałaniu i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

Ocenę uzasadnia:

- wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa zgodnie z przeznaczeniem,
- prowadzenie postępowań administracyjnych zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej⁴,
- rozliczenie przyznanych zasiłków celowych zgodnie z Zasadami udzielania, ze środków z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji⁵,
- terminowy zwrot niewykorzystanej części dotacji,
- rzetelne i terminowe sporządzenie sprawozdania budżetowego (Rb-50).

Opis ustalonego stanu faktycznego.

Kontrolą objęto zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz Zasad Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji⁶, zwane dalej „Zasadami MSWiA” polegające na udzielaniu, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych, zwane dalej „Zadaniem”.

Na realizację zadania Gmina Dobrzyca otrzymała dotację z budżetu państwa (klasyfikacja budżetowa: dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie klęsk żywiołowych, § 2010 – Dotacje) w kwocie 1.757.075,00 zł. Wojewoda Wielkopolski przekazał środki na rachunek bankowy Urzędu Gminy w sześciu transzach, tj.: dnia 17 lutego 2022 r. w kwocie 180.000,00 zł, dnia 18 lutego 2022 r. w kwocie 360.000,00 zł, dnia 7 marca 2022 r. w kwocie 623.050,00 zł, dnia 21 marca 2022 r. w kwocie 130.100,00 zł, dnia 31 marca 2022 r. w kwocie 346.175,00 zł, dnia 12 kwietnia 2022 r. w kwocie 117.750,00 zł.

(akta kontroli: str. 123-130, 213-254)

Gmina wykorzystwała środki w wysokości 1.626.700,00 zł (tj. 92,58% otrzymanej dotacji). Niewykorzystane części dotacji, w kwotach: 111.000,00 zł, zwrócono 23 lutego 2022 r. oraz 19.375,00 zł, zwrócono 22 marca 2022 r. na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

(akta kontroli: str. 218-221, 239-241)

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.

⁵ Z dnia 21 czerwca 2021 r.

⁶ Z dnia 21 czerwca 2021 r. i 20 kwietnia 2022 r. w sprawie udzielania ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

Zadanie objęte kontrolą na terenie Gminy realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzycy, tj. jednostka organizacyjna Gminy, której przedmiotem działalności była organizacja, koordynacja i realizacja zadań z zakresu pomocy i usług społecznych na terenie Gminy w obszarze zaspokajania potrzeb społeczności w zakresie zadań wymienionych w statucie tej jednostki oraz wynikających z obowiązujących przepisów prawa, działająca na podstawie Uchwały nr XIII/123/2019 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie nadania statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzycy.

(akta kontroli: str. 102-108)

Burmistrz Gminy w dniu 17 lutego 2022 r. powołał komisję ds. ustalania szkód i szacowania strat powstałych w budynkach w wyniku zdarzenia niosącego znamiona klęski żywiołowej w skład, której wchodziło siedmiu pracowników Urzędu Miejskiego Gminy Dobrzyca, dwóch pracowników organu nadzoru budowlanego oraz osoba posiadająca uprawnienia budowlane, co było zgodne z Zasadami MSWiA.

(akta kontroli: str. 109)

Gmina otrzymane środki z dotacji celowej przekazała Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dobrzycy zwanemu dalej „GOPS”, w sześciu transzach tj.: dnia 18 lutego 2022 r. – dwie transze w kwotach 180.000,00 zł i 360.000,00 zł, dnia 8 marca 2022 r. w kwocie 623.050,00 zł, dnia 22 marca 2022 r. w kwocie 130.100,00 zł, dnia 1 kwietnia 2022 r. w kwocie 346.175,00 zł, dnia 13 kwietnia 2022 r. w kwocie 117.750,00 zł.

(akta kontroli: str. 213-254)

Gmina Dobrzyca przekazała 10 lutego 2023 r. Wojewodzie Wielkopolskiemu sprawozdanie Rb-50 za IV kwartał 2022 r. o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego.

(akta kontroli: str. 188-210)

GOPS wydał 165 decyzji administracyjnych przyznających: 97 zasiłków celowych na „pomoc doraźną” do sześciu tysięcy w łącznej kwocie 429.000,00 zł, siedem zasiłków celowych przyznawanych na remont uszkodzonych budynków gospodarczych w łącznej kwocie 162.850,00 zł i 61 zasiłków celowych przyznawanych w związku ze szkodami budynków/lokalii mieszkalnych w łącznej kwocie 1.034.850,00. Ponadto GOPS wydał trzy decyzje o umorzeniu postępowania z przyczyn złożenia wniosku o rezygnacji z pomocy.

(akta kontroli: str. 424-426, 438-445)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości

1. Gmina w dniu 8 marca 2022 r. przekazała do GOPS środki z dotacji celowej w kwocie 623.050,00 zł, pomimo, że w planie finansowym jednostki⁷, na dzień ich przekazania tj. dokonania wydatku, nie zabezpieczyła środków na jego realizację. Działanie to było niezgodne z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, w myśl których wydatki ze środków publicznych mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

(akta kontroli: str. 60-65, 222-234)

⁷ Zarządzenie nr SG.0050.14.2022 Burmistrza Gminy Dobrzyca z dnia 18 lutego 2022 r.

Burmistrz Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że dotacja celowa została przyznana pismem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 2 marca 2022 r. na zasiłki celowe dla poszkodowanych w wyniku trąby powietrznej która nawiedziła Gminę Dobrzyca w dniu 17 lutego 2022 r. Środki zostały wprowadzone do budżetu Gminy zarządzeniem Nr SG.0050.16.2022 Burmistrza Gminy Dobrzyca z dnia 9 marca 2022 r. (środki na konto gminy wpłynęły w dniu 7 marca 2022 r.). W celu sprawnej obsługi otrzymanej dotacji otrzymane środki zostały niezwłocznie przekazane w dniu 8 marca 2022 r. na konto Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej co nie stanowiło podstawy do wydatkowania w/w środków dopiero po otrzymaniu informacji od Burmistrza Gminy Dobrzyca o zmianie planu wydatków dla GOPS jednostka mogła te środki wydatkować na wypłatę zasiłków celowych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie ze zmienionym planem wydatków wydatkował środki w dniu 10 marca 2022 r. wypłacając przyznane zasiłki celowe.

(akta kontroli: str. 438-441)

2. W sześciu przypadkach (na 23 ogółem) oszacowania wysokości szkód w budynkach mieszkalnych i gospodarczych dokonała komisja do spraw szacowania strat, w skład której nie wchodził pracownik organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe. Działanie to było niezgodne z Zasadami MSWiA, zgodnie z którym oszacowania wysokości szkód w budynku/lokalu mieszkalnym dokonuje osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisja do spraw szacowania strat, powołana przez burmistrza, w której bierze udział pracownik organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe.

(akta kontroli: str. 364-387, 392-399)

Zastępca Burmistrz Gminy w złożonych wyjaśnieniach podała, że nie podpisanie oceny uszkodzeń budynków spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych przez pracownika organu nadzoru budowlanego wykonującego zadania służbowe w przypadku budynków mieszkalnych oraz budynku gospodarczego wynikały z przeoczenia ze względu na bardzo dużą ilość szacowań, szybkie tempo pracy oraz przemęczenie komisji, a także utrudnione warunki pracy ze względu na brak prądu. Dnia 17 lutego 2022 r. Zarządzeniem nr SG.0050.13.2022 Burmistrz Gminy Dobrzyca powołał komisję ds. ustalania szkód i szacowania strat powstałych w budynkach w wyniku zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej na terenie Gminy Dobrzyca. W szacowaniu strat brali udział pracownicy organu nadzoru budowlanego, co jest zgodne z pkt. V Zasad z dnia 21 czerwca 2021 r. udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

(akta kontroli: str. 438-441)

3. Komisja ds. szacowania szkód w dwóch przypadkach⁸ w dokumencie pn. „ocena uszkodzeń budynku spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych” wskazała procentowy udział uszkodzenia/zniszczenia budynku w wysokości 52,5% i 22,10%, podczas gdy zgodnie ze wzorem określonym z ww. dokumencie, procentowy stopień zniszczeń/uszkodzeń powinien wynosić odpowiednio 49,5% i 11,6%.

(akta kontroli: str. 318-324, 334-340)

Zastępca Burmistrz Gminy w złożonych wyjaśnieniach podała, że w dniu 17 lutego 2022 r. we wczesnych godzinach porannych przeszedł przez Gminę Dobrzyca Niż Dudley niszcząc na swej drodze budynki mieszkalne i gospodarcze. W tym samym dniu Zarządzeniem nr SG.0050.13.2022 Burmistrz Gminy Dobrzyca powołał komisję ds. ustalania szkód i szacowania strat powstałych w budynkach w wyniku zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej w dniu 17 lutego 2022 r. na terenie Gminy Dobrzyca. Ze względu na ogrom zniszczeń trzy zespoły spisowe, które przy wsparciu Inspektorów z Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dokonały oględzin zniszczonych budynków. Z powodu braku prądu informacje o zniszczeniach były notowane ręcznie w formie papierowej na arkuszach pomocniczych, dodatkowo wykonano dokumentację fotograficzną powstałych zniszczeń podczas wizji w terenie. Po powrocie do urzędu miejskiego rozpoczęto wypełnianie formularza „ocena uszkodzeń budynku spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych” komputerowo. W formularzu zawarte zostały informacje dotyczące daty zdarzenia, adresu, przeznaczenia nieruchomości, ilości mieszkańców, wskazanie właściciela lub zarządcy tej nieruchomości, ogólnych danych o budynku jak np. rok budowy, powierzchnia, wielkość, rodzaj materiału z którego został wzniesiony oraz czy w wyniku zdarzenia występuje stan zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. W kolejnych kolumnach członkowie komisji wpisywali dane dotyczące procentowego zniszczenia danego elementu budynku np. dach, stropy, ściany itp. Po wpisaniu danych procentowych, należało pomnożyć procent szkody, przez współczynnik wskazany dla danego elementu budynku zgodnie ze wzorem podanym w formularzu. Po przemnożeniu procentowych zniszczeń przez współczynnik i dodaniu poszczególnych pozycji członkowie komisji otrzymywali procentowy udział uszkodzenia/zniszczenia budynku. W sporządzonym formularzu „oceny uszkodzeń budynku spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych dotyczących decyzji nr GOPPS.4614.1.101.2022 pojawiła się różnica pomiędzy wartością szkody wyliczonej wg wzoru a faktyczną wartością procentową zniszczeń. Różnica wynikała z błędnego przepisania wartości pośredniej z brudnopisu. W pozycji a) dach wpisano wartość 15% konstrukcja i pokrycie, powinno być 50%. Docelowo faktyczna skala zniszczeń jest równa 22,10%. Jak widać na załączonej inwentaryzacji fotograficznej budynku mieszkalnego w wyniku silnych wiatrów z budynku zniknęła połowa dachu. Dlatego nie ulega wątpliwości, że stopień zniszczenia w pozycji a) dach powinien wynosić 50%.

Ponadto w odniesieniu do decyzji nr GOPS.4614.1.107.2022 pojawiła się różnica pomiędzy wartością szkody wyliczonej wg wzoru a faktyczną wartością procentową zniszczeń. Różnica wynikała z błędnego przepisania wartości pośredniej z brudnopisu. W pozycji c) ściany

⁸ Dot. decyzji nr GOPS.4614.1.101.2022 i nr GOPS.4614.1.107.2022.

wpisano wartość 30% powinna być 40%. Docelowo skala zniszczeń oszacowanych przez komisje wynosi 52,5%. Na załączonej dokumentacji fotograficznej udokumentowane zostało całkowite zniszczenie dachu w zakresie pokrycia oraz drewnianej więźby dachowej, ściany zewnętrzne i wewnętrzne ostatniej kondygnacji, stolarka okienna oraz elewacja na dwóch ścianach od strony wschodniej i zachodniej oraz częściowo od północnej i południowej. Ze względu na skalę zniszczeń decyzją nr PINB.423.2.2022 z dnia 21.02.2022 r. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Pleszewie budynek został wyłączony z użytkowania. Wskazane wyżej wpisane błędne wartości są skutkiem omyłki pisarskiej wynikającej z błędnego przepisania wartości z brudnopisu. Członkowie komisji omyłkowo wpisali w tabelę iloczyn mnożenia procentowego zniszczenia przez współczynnik, zamiast faktyczną wartość zniszczenia. Zarówno w dniu 17 lutego 2022 r. jak i w dniach kolejnych członkowie komisji pracowali przy protokołach od wczesnych godzin porannych do późnych godzin nocnych. Powodowało to ogromne obciążenie i przemęczenie. W takich warunkach nie trudno o błąd. Pomimo tego, iż protokoły były sprawdzane nie zauważono, iż przepisano z brudnopisu błędne wartości, które zostaną skorygowane.

(akta kontroli: str. 329-333, 350-356, 438-441)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Ponoszenie wydatków ze środków publicznych na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych,
2. Szacowanie szkód w budynkach/lokalach mieszkalnych zgodnie z Zasadami MSWiA,
3. Rzetelne sporządzanie dokumentów dotyczących oceny uszkodzeń budynków spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych.

VI. Pozostałe informacje.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk

/dokument podpisany elektronicznie/